

Souhrnná teritoriální informace:

Súdán

Velvyslanectví České republiky v Káhiře 3. 6. 2024 14:50

Súdán je federální republikou a z ekonomického pohledu se řadí k nízkopříjmovým zemím. Nominální HDP ve výši necelých 60 mld. USD řadí Súdán v přepočtu na obyvatele až na 181. příčku v celosvětovém srovnání.

Ekonomika země je z velké části závislá na zemědělství a vývozu surovin, zejména zlata a uhlovodíků. Po rekordních hodnotách během koronavirové pandemie poklesla míra inflace na dvojciferné hodnoty, stále však přesahuje 80 %. Hospodářský růst Súdánu zaznamenal v roce 2023 záporné hodnoty -41 % a komplikuje jej domácí politicko-bezpečnostní situace.

Ozbrojený konflikt mezi súdánskými ozbrojenými silami a jednotkami rychlé podpory (RSF), který propukl v dubnu 2023 a přetrvává i v roce 2024, má za následek desetitisíce obětí a miliony vnitřně vysídlených osob, v zemi schází základní potraviny i pohonné hmoty, infrastruktura je poničená a služby nefungují vůbec nebo velmi omezeně.

Hospodářský růst bude v následujících letech nadále utlumen vlivem omezení domácí spotřeby i zdrženlivosti zahraničních investorů kvůli obavám z pokračujících sociálních nepokojů. Kromě toho, že občanská válka narušila dodavatelské řetězce, eskalace útoků Hútíjů od prosince 2023 zablokovala lodní trasy v Rudém moři, což zkomplikovalo provoz příjezdějí do Port Súdánu a mj. bude znamenat další nárůst míry inflace. Přes nesmírné nerostné bohatství, jímž Súdán disponuje, jsou kvůli složité bezpečnostní situaci a nejistému vývoji do budoucna příležitosti v zemi velmi omezené.

Tato Souhrnná teritoriální informace je zpracovávána pro zemi, která je tzv. přiakreditovaná. Informace je poskytována ve zkráceném rozsahu.

Základní údaje	
Hlavní město	Chartúm
Počet obyvatel	45,89 mil.
Jazyk	Arabština
Náboženství	91 % islám, 9 % křesťanství a kmenová náboženství
Státní zřízení	Súdánská republika
Hlava státu	Abdel Fattah al-Burhan
Hlava vlády	Abdel Fattah al-Burhan
Název měny	Súdánská libra
Cestování	
Časový posun	GMT +1
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Ing. Ivan JUKL, MBA
Ekonomický úsek	Ing. Ondřej Cuchý
Konzulární úsek	Lucie Svobodová, M.Sc.
CzechTrade	ne
Czechinvest	ne
Ekonomika	
2023	
Nominální HDP (mld. USD)	59,827
Hospodářský růst (%)	-41
Inflace (%)	85
Nezaměstnanost (%)	N/A

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název státu: Súdánská republika

Systém vládnutí je v Súdánu reprezentován federální provizorní vládou vytvořenou súdánskou ústavou. Pouhý rok a půl po vojenském převratu propukl v dubnu 2023 ozbrojený konflikt mezi súdánskou armádou a jednotkami rychlé podpory (RSF), který učinil situaci v zemi nepřehlednou a kromě vnější i vnitřní emigrace čelí země omezení dostupnosti základních potravin i pohonných hmot i růstu jejich cen. Politicko-bezpečnostní i socio-ekonomická situace v Súdánu bude do značné míry záviset právě na vývoji konfliktu mezi znesvářenými jednotkami a jejich ochotě či neochotě dospět k jednání a urovnání sporu. Dva přední vojenští generálové a jejich příslušné frakce bojují o kontrolu nad státem a výsledná občanská válka narušila veškeré vyhlídky na civilní politické vedení. V listopadu 2023 súdánský prezident A. Burhán vyměnil ve vládě několik ministrů. Změny proběhly ve světle vzrůstající nespokojenosti obyvatelstva s výkonem vlády, která není schopná zajistit základní služby veřejnosti, všichni nově jmenovaní ministři jsou technokraté. Volby, které se měly konat v roce 2025, budou s vysokou pravděpodobností odloženy na neurčito.

1.2 Zahraniční politika země

Hlavními strategickými partnery Súdánu jsou kromě Egypta země Perského zálivu, zejména Saúdská Arábie a Spojené arabské emiráty, které také patří k neaktivnějším zprostředkovatelům mezi SAF a RSF během probíhajícího konfliktu. Vztahy Súdánu s Etiopií jsou a v krátkodobém horizontu zůstanou napjaté, především kvůli výstavbě etiopské přehrady GERD, jejíž napouštění snižuje průtok Modrého Nilu, a z pohledu Súdánu tak ohrožuje přístup k dostatku vody.

Mezi Súdánem a Jižním Súdánem je uzavřena dohoda o tranzitu ropy. Ozbrojený konflikt v Súdánu a útoky povstalců Hútíjů na plavidla v Rudém moři, které ohrožují přístav Port Sudan, však mají na tranzit negativní vliv a posilují snahu Jižního Súdánu hledat alternativy. Vztahy s Čadem a Středoafričskou republikou jsou zatíženy styky obou zemí s představiteli RSF.

Finanční a politická izolace vojenské junty ze strany Západu přiměla Súdán k posílení vztahů s Ruskem, což vedlo k růstu vzájemného obchodu v roce 2022. Obě země se dohodly na posílení spolupráce v řadě odvětví, včetně ropy a plynu. Rusko navazuje se Súdánem kontakty v rámci úsilí o posílení svého strategického vlivu v celém regionu.

1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel je trvale proměnlivý v důsledku ozbrojeného konfliktu, který za více než rok svého trvání donutil k opuštění Súdánu téměř 2 mil. lidí, především do sousedících zemí (Jižní Súdán, Čad a Egypt). Na 6 mil. osob je vysídleno vnitřně. Venkovská populace je stále velmi mobilní, existuje přibližně 2 mil. kočovných nomádů, kromě toho asi 500 tisíc sezónních dělníků, kteří se pohybují mezi přírodně a uměle zavlažovanými oblastmi. Podíl městského obyvatelstva činí 36 %, v produktivním věku se nachází 55 % obyvatelstva.

Počet obyvatel k 29. 4. 2024: 49,135 mil. obyvatel

Průměrná délka života: M – 64 let; Ž – 68 let

Vzdělanost (starší než 15 let, kteří umějí číst a psát): 60,7 %

Míra vzdělanosti je podobná jako v sousedních zemích, ale znatelně horší v porovnání s jinými arabskými zeměmi. Velké rozdíly jsou patrné mezi městskou a venkovskou populací.

Národnostní složení: Dominantní etnickou skupinou jsou súdánští Arabové (70 %), dále pak Furové, Bejaové a kmeny Nuba a Fallata.

Náboženské složení: 91 % obyvatel se hlásí k islámu (sunnitští muslimové). Zbývající část vyznává křesťanství a kmenová náboženství.

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

S HDP na hlavu ve výši 2 600 USD je Súdán jednou z nejchudších zemí světa. HDP v roce 2023 navíc zaznamenal výrazný pokles 41 % zejména v důsledku ozbrojeného konfliktu a politické nestability. Politická nestabilita, zadlužení a klimatická změna zůstávají i nadále příčinami a hlavními riziky ohrožujícími výhled hospodářského růstu. Hospodářský růst by se na pozitivní trajektorii mohl vrátit v horizontu dvou až tří let, pouze však za předpokladu zklidnění bezpečnostně-politické situace v zemi. Problematický je i dlouhodobý nedostatek deviz, který ještě umocnil odliv investorů ze země v souvislosti s konfliktem. Vyčerpání devizových rezerv může dále znehodnocovat súdánskou libru, což bude mít negativní dopad na širší makroekonomickou stabilitu.

Míra inflace v roce 2023 nedosahovala trojčíferných hodnot jako předchozí dva roky, stále však činí 85 % a není pravděpodobné, že by se v následujících letech stabilizovala. Nárůst cen je v Súdánu markantní zejm. u potravin a pohonných hmot, kterých se v řadě oblastí nedostává.

Ekonomika země je z velké části závislá na zemědělství a vývozu surovin, zejména zlata a uhlovodíků. Nezaměstnanost v Súdánu se pohybuje okolo 20 %, údaje však nelze spolehlivě ověřit, významná část obyvatelstva navíc pracuje v šedé ekonomice. Súdán dlouhodobě vykazuje záporné saldo obchodní bilance, které je způsobené především neexistencí zpracovatelského průmyslu a komerčního zemědělství, což činí zemi závislou na dovozech potravin, průmyslových výrobků a strojů.

Zhoršená bezpečnostní situace a nejistota z budoucího vývoje bude mít nepochybně vliv i na ochotu zahraničních subjektů do země investovat, hrozí navíc, že řada stávajících se ze Súdánu zcela stáhne.

Ukazatel	2021	2022	2023	2024	2025
Růst HDP (%)	-1,87	-0,95	-41	-31,6	-2,3
HDP/obyv. (USD/PPP)	4140	4270	2600	1850	1850
Inflace (%)	359,70	164,34	85,00	139,8	63,4
Nezaměstnanost (%)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Export zboží (mld. USD)	5,027	4,357	2,598	2,695	2,955
Import zboží (mld. USD)	9,894	11,095	7,732	7,715	8,612
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-3,877	-5,628	-3,975	-3,631	-3,934
Průmyslová produkce (% změna)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Populace (mil.)	45,05	46,25	46,54	45,89	45,68
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	7/7	N/A	7/7	7/7	7/7

Zdroj: EIU, OECD, IMD

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Běžný účet platební bilance je v Súdánu dlouhodobě v deficitu zejména v důsledku velkého strukturálního schodku obchodní bilance. V roce 2024 schodek v poměru k HDP dosáhne 8,2 %, což bude z velké části odrážet pokles nominálního HDP. Kvůli dlouhodobě negativnímu saldu obchodní bilance také Súdán trpí chronickým nedostatkem devizových rezerv.

Zahraniční zadluženost Súdánu se od roku 2010 víceméně stabilizovala (i díky tomu, že někteří věřitelé přistoupili k částečnému či úplnému oddlužení), stále však činí přes 20 mld. USD a většinu dluhů není Súdán schopen splácet. ČR má vůči Súdánu pohledávky ve výši 3,1 mld. Kč.

Veřejné finance	2023
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-1,00
Veřejný dluh (% HDP)	55,50
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-3,179
Daně	2024
PO	0 - 35 %
FO	0 - 30 %
DPH	17 %

2.3 Bankovní systém

Centrální súdánskou bankou je Bank of Sudan, s pobočkami v různých částech země. Dále na trhu působí 30 komerčních bank, z nichž asi polovina je z větší či menší části soukromých. Hlavní náplní centrální banky je rozvoj bankovních institucí v zemi, měnová a finanční politika a využívání finančních zdrojů k dosažení plánovaných makroekonomických ukazatelů. I ve snaze přilákat investory z arabského poloostrova je bankovní systém koncipován jako duální a měl by zaručovat aplikaci bankovníctví podle islámských (bezúročných) i konvenčních principů.

Vybrané komerční banky:

- 1 Baraka Bank
- 1 Faisal Islamic Bank
- 1 Islamic Cooperative Development bank
- 1 El Neelain Bank
- 1 El Nilein Industrial Development Bank
- 1 Bank of Khartoum Group
- 1 Agricultural Bank of Sudan
- 1 Sudanese Industrial Bank
- 1 Sudanese French Bank
- 1 National Bank of Sudan
- 1 Sudanese Savings Bank
- 1 Social Development Bank
- 1 Saudi Sudanese Bank
- 1 Workers National Bank
- 1 Omdurman National Bank
- 1 The Blue Nile Bank
- 1 National Bank of Abu Dhabi
- 1 Bank of Real Estate Commercial Bank
- 1 Habib Bank
- 1 Islamic Bank of The North Ivory
- 1 Qatar National Bank (QNB)

2.4 Daňový systém

Systém daní a dotací je v Súdánské republice značně komplikovaný a nepřehledný. Pro jednotlivé obchodní případy je proto nezbytné zjišťovat konkrétní informace ve vazbě k danému odběrateli/obchodnímu partnerovi.

Základní sazby jednotlivých kategorií daní:

Daň z příjmů právnických osob - sazby se liší v závislosti na oboru podnikání společnosti:

- 1 0 - 2 % zemědělství
- 1 15 % průmyslová činnost
- 1 30 % finanční, obchodní, realitní apod. služby
- 1 30 % tabákový průmysl
- 1 35 % prospekce, těžba a distribuce ropy a plynu

Daň z příjmů fyzických osob: 0 - 30 % v závislosti na výši příjmu

- 1 8 % příspěvek na sociální zabezpečení
- 1 5 % daň z kapitálových příjmů
- 1 17 % daň z přidané hodnoty (VAT)
- 1 15 % srážkové daně
- 1 0 % dividendové příjmy
- 1 15 % úrokové příjmy
- 1 15 % autorské poplatky, honorář

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s ČR

Súdán má s ČR dlouhodobě záporné saldo obchodní bilance. Dovozy z ČR několik let po sobě dosahovaly poměrně stabilních hodnot mezi 200 a 300 mil. Kč ročně, tento trend byl však negativně ovlivněn ozbrojenými boji, které propukly v dubnu 2023 a tvrdě dopadly i na súdánskou ekonomiku. V důsledku konfliktu poklesly dovozy na pohých 60 mil. Kč a v příštích dvou letech je zlepšení spíše nepravděpodobné. Hlavními dovozními artikly jsou chemikálie a papírové výrobky, následují elektrické a měřicí přístroje. Vývoz ze Súdánu do ČR je zcela zanedbatelný.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z ČR (mld. CZK)	0,25	0,31	0,19	0,25	0,06
Export do ČR (mld. CZK)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo s ČR (mld. CZK)	-0,25	-0,31	-0,19	-0,25	-0,06

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek importu z ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
523	Soli kovové, peroxosoli kyselin anorganických	11,33	18,27
642	Papír, lepenka řezané na určitý rozměr, tvar, výrobky	7,77	12,53
781	Automobily osobní aj. vozidla pro dopravu osob	6,26	10,10
872	Zařízení, přístroje pro účely lékařské, veterinární ap.	6,00	9,68
641	Papír a lepenka	5,71	9,21

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek exportu do ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
784	Díly a příslušenství vozidel motorových	1,05	2,10
773	Prostředky k rozvodu elektrické energie j. n.	0,08	0,16
896	Díla umělecká, předměty sběratelské a starožitnosti	0,07	0,13
292	Suroviny rostlinného původu j. n. (bambus, semena ap.)	0,04	0,07
898	Nástroje hudební, díly, příslušenství, desky, pásky ap.	0,00	0,00

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy s EU

Výrazný pokles dovozu do Súdánu ze zemí EU v roce 2023 o více než 500 mil. EUR oproti předcházejícímu roku zřetelně odráží dopady ozbrojeného konfliktu. Vývoz do EU naopak zůstal na téměř stejných hodnotách, čímž Súdán paradoxně dosáhl po dlouhých letech kladného salda obchodní bilance. Tato skutečnost je ale způsobena spíše několika mimořádnými (jednorázovými) dodávkami, nelze tedy předpokládat, že by se jednalo o dlouhodobý trend.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z EU (mil. EUR)	821,26	802,17	664,10	858,56	347,28
Export do EU (mil. EUR)	275,64	233,56	254,98	553,56	515,10
Saldo s EU (mil. EUR)	-545,63	-568,60	-409,12	-305,00	167,82

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

V globálním měřítku je saldo obchodní bilance Súdánu záporné a je patrný celkový útlum obchodu zapříčiněný válkou. Hlavními obchodními partnery jsou Spojené arabské emiráty, Saúdská Arábie, Čína a Egypt.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import ze zemí mimo EU (mil. EUR)	7378,89	8989,98	8487,85	9404,32	6804,82
Export do zemí mimo EU (mil. EUR)	3178,87	3283,84	4394,99	3476,66	1888,05
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	-4200,02	-5706,14	-4092,86	-5927,65	-4916,77

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Před propuknutím ozbrojeného konfliktu v roce 2023 súdánská vláda horlivě podporovala příliv přímých zahraničních investic (PZI). Hlavními cílovými oblastmi zahraničních investorů v Súdánu jsou dobývání nerostných surovin, zemědělství, dopravní infrastruktura, ropný průmysl, výroba a zpracování cementu a výroba elektrické energie. Veliká pozornost zahraničních investorů včetně egyptských je věnována investičním možnostem v súdánském zemědělství. Súdán je přes svoji komplikovanost a náročnost podnikatelského prostředí lákadlem pro zahraniční investory, realizované investice generují další poptávku po zboží a službách. Navíc v zemi existuje řada průmyslových odvětví s potenciálem rozvoje i pro české subjekty, které teprve čekají na vstup zahraničních investorů, jako například výroba zemědělských strojů, sklářský průmysl nebo zpracování kůže a kožedělná výroba. **Konflikt mezi SAF a RSF, který eskaloval v de facto občanskou válku, nicméně většinu zahraničních firem od již tak rizikových investic do Súdánu zcela odradil a lze pozorovat ústup ze země i v případě etablovaných investorů.**

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Súdán jako součást regionu východní a jižní Afriky zahájil jednání o dohodě o hospodářském partnerství s Evropskou unií. Tato jednání však uvázla na mrtvém bodě a dosud nebyla obnovena.

Smlouvy s ČR

Mezi Súdánem a Českem nejsou uzavřeny žádné dohody obchodně-ekonomického charakteru. V roce 1976 byla mezi tehdejší ČSSR a Súdánem uzavřena dlouhodobá obchodní dohoda, která ale byla v souvislosti se vstupem ČR do Evropské unie vypovězena.

V roce 2012 bylo v Praze podepsáno Memorandum o porozumění mezi Ministerstvem zahraničních věcí České republiky a Ministerstvem zahraničních věcí Súdánské republiky.

V roce 2014 byla mezi vládou České republiky a vládou Republiky Súdán uzavřena dohoda o konsolidaci súdánského dluhu.

3.4 Rozvojová spolupráce

Rozvojová spolupráce s ČR

Súdán nepatří mezi prioritní země rozvojové spolupráce ČR, a proto jsou prostředky rozvojové spolupráce věnovány pouze na tzv. malé lokální projekty.

- 1 V roce 2012 byl připraven a rozpracován malý lokální projekt zaměřený na prevenci a léčbu rakoviny. Téma bylo zvoleno i v návaznosti na dodávky kobaltových ozařovačů firmy ÚJP Praha do tohoto teritoria. Vzhledem ke složité situaci nevládních organizací v zemi se bohužel súdánský partner rozhodl od projektu na poslední chvíli ustoupit.
- 1 V roce 2013 se uskutečnil malý lokální projekt zaměřený na nepřímou podporu vzdělávání dívek v Súdánu
- 1 V roce 2017 byl realizován malý lokální projekt renovace a opravy chlapecké školy v Chartúmu.
- 1 V roce 2020 poskytnutí humanitární pomoci v podobě finančního daru ve výši 5 000 000 Kč ve prospěch Společnosti súdánského červeného půlměsíce z důvodu bezprecedentních záplav.
- 1 V roce 2022 byl realizován malý lokální projekt v Súdánu zaměřený na obnovu mangrove ve velmi významné lokalitě Dunganab a národním parku Mukkawar Island, která je na seznamu UNESCO (pěstování a výsadba mangrove).
- 1 V roce 2023 byl na základě projektu z roku 2022 navržen a schválen malý lokální projekt ve spolupráci se súdánskou neziskovou organizací Sudia zaměřený na obnovu solárních panelů ve vesnici Dunganab při pobřeží Rudého moře včetně proškolení místních žen v základní údržbě a opravách těchto systémů. Projekt nicméně nakonec nemohl být realizován z důvodu probíhajícího ozbrojeného konfliktu.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

Mapa oborových příležitostí pro Súdán nebyla na roky 2024/25 vytvořena.

Příležitosti v Súdánu jsou od začátku konfliktu mezi SAF a RSF v dubnu 2023 omezené a velmi rizikové. Obecně se Súdán snaží zmapovat veškeré potenciální naleziště nerostných surovin a minerálů v zemi, které společně se zásobami ropy zůstávají nedostatečně prozkoumány. Jedná se převážně o vzácné kovy, jakými je zlato a stříbro, ale také měď, zinek, železo, mangan či fosfáty nebo kaolin. Těžební průmysl vyžaduje též obnovu zastaralé a nedostačující techniky.

V dlouhodobějším horizontu nabízí Súdán příležitosti pro investice do zeleného růstu v různých oblastech včetně zemědělství a infrastruktury, zdravotnictví, vzdělávání, dopravy, vodohospodářství a energetiky. Základním předpokladem je však uklidnění politicko-bezpečnostní situace v zemi.

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Základní odlišností Súdánu od evropských států je faktor islámu jakožto převažujícího náboženství a základu právního systému země (šaría). Muslimové jsou velmi citliví na některé projevy evropského chování, které urážejí jejich náboženské cítění. V této souvislosti je nezbytné upozornit na vhodné oblečení, které by mělo být oproštěno od krátkých kalhot, dámských šatů bez ramínek a hlubokých výstřihů. Súdán se pomalu otevírá mezinárodnímu společenství, avšak desítky let byl velice konzervativním státem. Je proto nutné dbát zvýšené opatrnosti na veřejnosti v jakémkoliv ohledu.

Absolutně nevhodné je pití alkoholických nápojů na veřejnosti (súdánští občané mají pití alkoholu zakázáno zákonem, cizinci mohou alkohol požívat, avšak výhradně v soukromí).

4.2 Oslovení

Jak oslovit obchodní partnery?

Vzhledem k obtížnosti porozumět, které z více jmen je a není vhodné používat při oslovení obchodního partnera, je vhodné si oslovování se svým partnerem vyjasnit hned na počátku. Důraz je zde kladen na psaní a používání titulů před jmény.

4.3 Obchodní schůzka

Jak sjednat obchodní schůzku a jak probíhá (lokace a čas schůzky /kancelář, restaurace; oběd, večeře/, vizitky, dárky atd.)?

Čas plyne v Súdánu jinak, než je Středoevropan zvyklý. Kdo chce podnikat v Súdánu, musí se přizpůsobit místnímu tempu a zvyklostem. Nedochvilnost při obchodních schůzkách a jednáních je záležitost poměrně rozšířená. Pracovní doba zde končí většinou kolem čtvrté hodiny odpoledne a ze strany zaměstnanců není k práci přesčas zpravidla příliš velká ochota. Kladen je velký důraz na vzájemnou výměnu vizitek. Účastník obchodního jednání může očekávat od svého obchodního partnera pozvání na oběd či na večeři. Súdánci jsou národem pohostinným, společenský oběd může trvat dvě hodiny i déle. Vhodným a opěťovaným zvykem je předání vhodného dárku obchodnímu partnerovi přiměřeného jeho postavení.

Načasování jednání

Nepříliš vhodným obdobím pro obchodní jednání je postní měsíc Ramadán, kdy se rytmus celé společnosti podřizuje dennímu půstu a přesunutí aktivity obyvatelstva spíše do nočních hodin. Během Ramadánu je navíc zkrácena i pracovní doba. V Súdánu se dodržuje řada náboženských svátků, sváteční dny bývají vyhlášeny s krátkým časovým předstihem a platí pro státní zaměstnance. Pravděpodobný kalendář svátků, které jsou zde hojnější než v ČR, je vhodné si předem opatřit. Pracovní týden je zde od neděle do čtvrtka. Jednání doporučujeme sjednávat od 10 hodin dopoledne. Důležitým aspektem etikety je podání ruky. V případě podání ruky mužem ženě muslimce může být podání ruky odmítnuto. Při setkání si muži obvykle podávají ruku a druhou kladou na partnerovo rameno.

Co českého obchodníka při jednání nejvíce překvapí?

Zdlouhavost jednání bývá pro středoevropské obchodníky poněkud vyčerpávající. Jen úvodní zdvořilosti mohou zabrat čtvrt hodinu. Není pak zvykem pouštět se do obchodního jednání hned na začátku schůzky, vždy tomu předchází rozhovor o mimopracovních věcech. Pro arabský svět jsou typické pro úvod konverzace dotazy spíše osobního charakteru, tj. na zdraví, rodinu, děti, případně na další rodinné příslušníky. Vhodným tématem jsou první dojmy z cesty a samozřejmě súdánská kultura. Naopak se nedoporučuje zapřádat rozhovor na náboženská či politická témata.

Jací jsou súdánští obchodníci?

Súdánský obchodník je většinou velice zkušený a znalý svého oboru. Před jednáním se súdánským obchodním partnerem je třeba počítat s tím, že ne všechna ujednání předchozího dne platí i v průběhu dalšího jednání. Při jednáních, především ve státní sféře, je poměrně běžné, že některé otázky jsou znovu otevírány, zejména s příchodem výše postaveného pracovníka. Súdánci jsou hovorní a velmi rádi debatují. Nedivte se, pokud vaši partneři budou hluční a budou uplatňovat mistrnou gestikulaci.

Je vyjednávání s místními obchodníky jiné, ztěžují ho kulturní/náboženské/etnické odlišnosti?

Zejména ve státních podnicích ale i v soukromém sektoru je dodržována přestávka na modlitbu. Ze stejného důvodu může být v kterémkoliv okamžiku přerušeno i právě probíhající obchodní jednání. Tato skutečnost však vyžaduje ze strany obchodního partnera toleranci.

Je vhodné resp. obvyklé nabízet při obchodních jednáních alkohol?

Alkohol je v Súdánu zákonem zakázaný. Alkohol nenajdete v žádných prodejnách, ani v duty-free obchodě na Chartúmském letišti. Alkohol není k dispozici ani v mezinárodních hotelech.

Jak se obléci na pracovní jednání?

Při formálních příležitostech a schůzkách nosí muži i ženy společenský oděv. Tato zásada je dodržována i při obchodních jednáních, zejména jsou-li vedena na vyšší úrovni. Při jednáních v nejteplejších letních měsících je možno sako odložit. Ženy by měly být přiměřeně oblečeny. Jedná se o muslimskou zemi a je nezbytné k tomu přizpůsobit chování, ale i oblékání by mělo odpovídat místním zvyklostem, tzn. sukně pod kolena nebo kalhoty, halenky bez výrazného výstřihu a s rukávy.

Jak by měl vypadat ideální jednací tým (počet členů, věkové a genderové složení týmu, šéf týmu)?

Počet členů jednacího týmu záleží především na velikosti české firmy. Účast vyššího zastoupení, jako je obchodní ředitel, je více než žádána. Věk a genderové složení týmu nehraje zásadní roli, nicméně větší důvěra je zde nakloněna mužům.

Je obvyklé obchodního partnera pozvat domů, resp. být pozván domů? Pokud ano, co je při takové návštěvě obvyklé, co čekat?

Jestliže budete pozváni do rodiny, ze zdvořilosti je lepší pozvání odmítnout. Teprve po přesvědčování můžete souhlasit. Večere se nezřídka protáhne do pozdních večerních či ranních hodin. Vítané bude, pokud hostiteli přinesete dárek, například bonboniéru, ale třeba i broušené české sklo. Dárky ostatně jsou vhodné i pro obchodního partnera. Pokud se zdráhá ho přijmout, musíte na něj naléhat. Dárek se předává pravou rukou, nebo oběma rukama.

4.4 Komunikace

Je důležité vzít si s sebou tlumočnicka?

Obecně platí, že není potřeba zařízení služeb tlumočnicka.

Jak je to s jazykovou vybaveností?

Jako jednací jazyk je ve většině případů používána angličtina. Pokud by však obě strany byly schopny jednat v arabštině, mělo by jednání jistě přátelštější a možná i rychlejší průběh. Obecně však platí, že není potřeba zařízení služeb tlumočnicka.

Existují nějaká komunikační tabu?

Je vhodné se vyvarovat dvojsmyslným žertům na náboženská témata, ale také tématům se sexuálním podtextem. Vhodné je také se vyvarovat konverzaci o politice.

Jak nejlépe komunikovat (osobně, e-mail, telefon atd.)?

V Súdánu je určitě velmi důležité osobní jednání, není možné se spoléhat na internet a dělat obchod od stolu. Navíc osobní setkání je absolutně nezbytné pro získání důvěry partnera a pro zdárné uzavření obchodu. K urychlení komunikace doporučujeme komunikovat raději přes telefon a aplikaci WhatsApp než e-mail.

4.5 Doporučení

Co lze doporučit podnikatelům, kteří se do Súdánu chystají?

- 1 Nespěchejte, buďte trpěliví a navažte osobní vztahy.
- 1 Je nezbytné si založit vlastní pobočku nebo nalézt skutečně prověřeného súdánského zástupce, který musí být registrován v rejstříku dovozců.
- 1 Nabídnete-li partnerovi exkluzivitu, tak jen na omezenou dobu.

4.6 Státní svátky

Přehled svátků v roce 2024:

- Koptské Vánoce - 7. ledna
- Koptské Velikonoce - 5. května
- Eid Al Fitr - konec Ramadánu - 10. dubna - 13. dubna
- Eid Al Adha (svátek obětování) - 16. června - 20. června
- Islámský nový rok - 8. července
- Narození proroka Mohameda - 16. září
- Vánoce – 25. prosince

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Vhodná volba prodejních a distribučních kanálů je naprosto kritická pro úspěšný vstup na súdánský trh. Podobně jako v řadě dalších zemí regionu je i zde rozhodující správná volba místního zástupce/agenta. Jeho schopnost nalézat řešení a překonávat administrativní překážky je tím, co ve většině případů rozhoduje o úspěchu a neúspěchu českého exportéra. V případě státních zakázek nebo zakázek vázaných na místní samosprávu jsou to pak jeho kontakty a jejich kvalita (mít "bohatý vizitkovník" ještě v těchto podmínkách neznamená, že je zástupce schopen daného činitele k něčemu přemluvit). Zejména v okamžiku vstupu na trh je proto doporučené nezávazovat se k exkluzivitě. Není-li zbytlí, pak je třeba stanovit jasné podmínky ohledně realizovaných objemů, délky kontraktu apod. Proces udělení pracovního povolení a příslušného víza je velice netransparentní. Je proto vhodné pamatovat na tyto záležitosti při uzavírání kontraktu a přenést tuto zodpovědnost na stranu súdánského partnera. Alternativně se k tomuto účelu dají využít i specializované agentury, které vše za úplatu vyřídí.

Dovozní opatření:

- 1 Na většinu zboží nepotřebují importéři licenci.
- 1 Súdán uznává tzv. Bruselskou definici hodnoty dováženého zboží (BDV).
- 1 Dovozce musí předložit dovozní deklaraci, obchodní fakturu, certifikát o původu, karanténní licenci (je-li vyžadována), dokumenty pro Súdánskou normalizační instituci (Sudanese Standards and Metrology Organisation – SSMO) a příslušné bankovní doklady.
- 1 Může být požadován doklad o inspekci vystavený inspekční organizací registrovanou u SSMO. Ta může požadovat provedení vlastní inspekce.
- 1 Osvobození a výjimky z celních sazeb jsou dány Investičním zákonem a Celním zákonem (článek 54).
- 1 K hodnotě dováženého zboží je připočítávána spotřební daň ve výši 10 %. Pro některé dovozní položky je tato daň počítána pouze ve výši 2 % (čaj, káva, mléko, atp.) a některé položky jsou od ní osvobozeny. Dále je vybírána daň ve výši 2 % při lodní a 1,2 % při letecké dopravě.

Mezi zakázané produkty k dovozu patří:

- 1 Draslík
- 1 Nástroje pro hazardní hry
- 1 Zbraně, střelivo a výbušniny bez licence
- 1 Použité oblečení
- 1 Ojeté pneumatiky
- 1 Vína
- 1 Narkotika s výjimkou těch, které jsou povoleny pro lékařský výzkum
- 1 Kované měny a papír používaný k padělání
- 1 Neregistrované krémy na ministerstvu zdravotnictví
- 1 Nosiče videozáznamu obsahující ostudné obrázky nebo nemorální tiskoviny
- 1 Zboží dovážené z Izraele

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Přes deklarovanou otevřenost vůči spolupráci a investicím narážejí zahraniční firmy na problémy typické pro daný region, jako jsou administrativní překážky komplikující běžné transakce, zdlouhavé úřední úkony místních správních úřadů, nedostupnost a nespolehlivost běžných statistických a marketingových informací. Doporučuje se proto věnovat přípravě nadstandardní čas na místě a pokud možno využít k vyřizování formalit specializovanou agenturu, či touto záležitostí pověřit místního agenta, advokáta nebo partnerskou firmu.

5.3 Marketing a komunikace

K propagaci lze v Súdánu úspěšně využívat klasických prostředků (tisk, televize, billboardy), naopak moderní elektronické reklamní prostředky (internet, sociální sítě) dosud příliš účinné nejsou vzhledem k malé dostupnosti internetu, nespolehlivosti telekomunikační sítě a nízké úrovni IT znalostí běžné populace (s výjimkou mladých lidí). Na druhé straně se situace rychle zlepšuje a vznikají tak v tomto směru nové možnosti.

Z důvodu silně zakořeněné tradice nebo trestnosti je však mnoho témat nepoužitelných, například z politiky, cizího náboženství, sexu nebo konzumace alkoholických nápojů a vepřového masa. Dále se nepoužívá řada metod z oblasti přímého marketingu - např. osobní prodej po domácnostech (respektování soukromí obydlí) a distribuce letáků pomocí pošty.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Základní legislativa pro ochranu duševního vlastnictví sice v Súdánu je v platnosti, ale jde stále o relativně nový koncept, který dosud nepronikl plně do povědomí súdánské společnosti. Kromě toho příslušné zákony nejsou aktuální z hlediska rychlého technického vývoje. Proto je třeba zachovávat ve vztahu k ochraně intelektuálního vlastnictví subjektů operujících na súdánském trhu obezřetnost a nespoléhat se na postupy běžné v evropském prostředí.

5.5 Trh veřejných zakázek

Režim zadávání veřejných zakázek je velmi netransparentní a obecně lze konstatovat, že pravděpodobnost úspěchu závisí do značné míry na kvalitě místního zástupce. Informace o vládních tenderech je třeba sledovat v místním tisku nebo na mezinárodních tendrových vyhledávačích, jednotná internetová stránka pro publikování vládních tenderů neexistuje.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Při vstupu na súdánský trh je nutné vědět, že země je zadlužená a trpí chronickým nedostatkem devizových prostředků. Stát své závazky často nehradí vůbec nebo jen omezeně, Súdán je největším dlužníkem ČR ze všech států světa. Provázání politiky a trhu je velmi intenzivní, a takto posílená rizika netržního charakteru značně snižují transparentnost trhu a omezují jeho běžné fungování.

V důsledku slabé aktivity českých firem na súdánském trhu v posledních letech chybí aktuální praktické zkušenosti z řešení případných obchodních sporů, lze však předpokládat, že nebude možné spoléhat na aplikaci postupů běžných v zemích s rozvinutou právní kulturou. Proto je třeba apelovat na předcházení vzniku možných konfliktů výběrem prověřených obchodních partnerů, pečlivou právní analýzou uzavíraných kontraktů a používáním bezpečných modelů zajištění pohledávek a jejich úhrad.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Víza

Velvyslanectví Súdánské republiky vydává pouze jeden typ víza – vízum pro jeden vstup. Toto vízum je v zásadě platné maximálně 1 měsíc od vystavení a během této doby musí žadatel překročit hranice země. V Súdánu je následně možné po přihlášení se na oddělení cizinecké policie Ministerstva vnitra získat prodloužení víza na potřebnou dobu. Vízum za účelem turistiky nebo obchodu je možné obstarat na 8 až 30 dní. O prodloužení je nutné požádat na Passport, Immigration and Nationality Office v Chartúmu. Cestovat do Súdánu bez platných víz v žádném případě nedoporučujeme. Po uzavření velvyslanectví Súdánu v Praze spadá vízová agenda na velvyslanectví Súdánu ve Vídni. Při odletu ze Súdánu platí držitel cestovního pasu zvláštní poplatek 20 USD – oficiálně nazývaný policejní registrace (neplatí pro držitele diplomatických a služebních pasů).

Služby

- 1 Úroveň hotelového ubytování v Súdánu s výjimkou vybraných mezinárodních hotelů neodpovídá evropskému standardu. V dobrých mezinárodních hotelích je třeba počítat s cenou cca 250 USD na osobu a noc.
- 1 Pro evropského strážníka je zcela nevhodná konzumace ovoce a zeleniny, která nebyla dostatečně omyta, a také jakýchkoliv pouličně prodávaných potravin a jídel. Riskantní je i pití vody z veřejného vodovodního řadu včetně a ledu v podávaných nápojích.
- 1 Súdán není vzhledem ke stále napjaté situaci v řadě svazových států, především v okrajových oblastech země, zatím příliš připraven na přijímání turistů.
- 1 Turistické památky jsou přístupné pouze na základě zvláštního povolení, jehož vyřízení může trvat i několik dní.
- 1 Cesty mají většinou nepevný povrch, v období dešťů (červen – září) je většina z nich zcela nesjízdná.
- 1 Pro dopravu po Súdánu se doporučuje pronájem soukromého taxi (nejlépe terénní vůz 4×4). Cena za pronájem na 24 hodin s řidičem bez omezení počtu kilometrů je cca 90 USD.
- 1 Cestování do jednotlivých států Súdánu je možné pouze na základě zvláštního povolení, které vydává ministerstvo vnitra. Platnost povolení je 1 měsíc s možností prodloužení.
- 1 Nedoporučuje se fotografovat vojenské objekty, osoby v uniformách, nádraží, vládní budovy, železniční stanice a podobné strategické objekty.

Aktuální doporučení k cestování do Súdánu jsou k nalezení na [webových stránkách MZV](https://www.businessinfo.cz/sudan).

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Proces udělení pracovního povolení a příslušného víza je velice netransparentní. Je proto vhodné pamatovat na tyto záležitosti při uzavírání kontraktu a smluvně přenést tuto zodpovědnost na soudánskou stranu. Alternativně se k tomuto účelu dají využít i specializované agentury či advokátní kanceláře, které věc za úplatu vyřídí. Praktické informace o životě cizinců v Súdánu lze nalézt na [webových stránkách Expat Arrivals](#).

5.9 Veletrhy a akce

Všechny veletrhy jsou organizovány v prostorách International Fairs Ground v Chartúmu, které je vzdálené 5 km od mezinárodního letiště.

Vzhledem k politicko-bezpečnostní situaci v zemi se nepředpokládá, že by v letech 2024/25 probíhaly jakékoliv mezinárodní veletrhy.

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

ČR své zastoupení v Chartúmu nemá, agendu Súdánu vykonává Velvyslanectví v Káhiře.

Velvyslanectví České republiky/Embassy of the Czech Republic

4, Dokki Str. 125 11 Giza (Cairo)

Egypt tel.: +20-2-3333 9700

– ústředna fax: +20-2-3748 5892

e-mail: cairo@mzv.gov.cz

Mobilní telefonní spojení po pracovní době a ve volných dnech na diplomatickou službu (vyhrazeno pro řešení mimořádných situací českých občanů): tel.: +20-12742 7513

Pozn. Pracovní dny Velvyslanectví jsou v souladu s místní zvyklostí neděle až čtvrtek, svátky naopak Velvyslanectví dodržuje dle českého kalendáře.

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

V Chartúmu existuje centralizovaný systém záchranné služby, policie a hasičů - tel.: 111

Zdravotnický systém v Súdánu tvoří státní a soukromé nemocnice, jejichž úroveň však zdaleka nedosahuje evropského standardu. Základní péči poskytují místní státní kliniky, odbornou péči státní nemocnice a specializované nemocnice. Průměrná cena lékařské konzultace je 15-20 USD, navíc se platí za laboratorní vyšetření a léky (léčení malárie tak může stát 40-50 USD). Počet soukromých nemocnic v Chartúmu se odhaduje na 38, detailní informace o místních zdravotnických zařízeních nejsou dostupné, uvádíme proto pouze seznam nemocnic v Chartúmu bez podrobností stran jejich specializace, úrovně, vhodnosti použití a požadovaných cen. Doporučení vhodných zařízení vychází z posledních známých informací a jeho aktuálnost je třeba v případě nouze ověřit u konzulárního oddělení zastupitelského úřadu ČR v Káhiře.

Nemocnice

- 1 Ahmed Gasim Children's Hospital, Qasr Avenue, Chartúm;
- 1 Dar el Shifa Hospital, Chartúm South, New Extension Str. 77;
- 1 Doctor's Clinic, Chartúm Medani Highway;
- 1 El Aamiriya Hospital, El Tabiya Str. Chartúm;
- 1 El Faisal Clinic, Chartúm 2, Moh. Naguib Str.;
- 1 Chartúm Specialized Hospital, Chartúm, New Extension Str. 41.

Nejvhodnějšími nemocnicemi pro případné ošetření v Chartúmu jsou:

- 1 Ibn Sina Hospital, 317 New Extention;
- 1 Sudanese Medical Association Hospital, Africa Street (blízko mezinárodního letiště);
- 1 San Francis Maternity Hospital

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

www.bankofsudan.org

www.sudantribune.com

www.sudan.net

www.wfp.org

www.sudaninvest.org

[BBC News - Sudan](#)